

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ และวิเคราะห์หาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ตามลำดับความสำคัญ ซึ่งมีขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากร คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป (นับตามปฏิทิน) ไม่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง ได้แก่ วัณโรค โรคเบาหวาน โรคไต โรคหัวใจ โรคจิต และอัมพาต และมีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตเทศบาล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวอย่างประชากร ได้จากการสุ่มตัวอย่างที่ตรงกับลักษณะประชากรที่กำหนดดังกล่าวข้างต้น โดยทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ขนาดตัวอย่างประชากร เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรที่นำมาศึกษา 10 ตัวแปร และการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวแปร การถดถอยพหุคูณ ต้องใช้ขนาดตัวอย่างประชากรอย่างน้อย 20 เท่าของตัวแปร ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่างประชากรรวมทั้งสิ้น 200 คน

2. แบ่งเขตพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมี 173 อำเภอกับอีก 29 กิ่งอำเภอ โดยแบ่งตามขนาดของจำนวนประชากรของผู้สูงอายุ ในแต่ละพื้นที่นั้น (สำมะโนประชากรและเคหะ 2523 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2530) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (รายละเอียดในภาคผนวก ก.)

กลุ่มที่ 1 หมายถึง เขตพื้นที่ ที่มีประชากรผู้สูงอายุ จำนวนระหว่างตั้งแต่ 4,909 ถึง 7,178 คน ซึ่งมี จำนวน 22 อำเภอ

กลุ่มที่ 2 หมายถึง เขตพื้นที่ ที่มีประชากรผู้สูงอายุ จำนวนระหว่างตั้งแต่ 2,639 ถึง 4,908 คน มีจำนวน 57 อำเภอ

กลุ่มที่ 3 หมายถึง เขตพื้นที่ ที่มีประชากรผู้สูงอายุ จำนวนระหว่างตั้งแต่ 369 ถึง 2,638 คน มีจำนวน 94 อำเภอกับอีก 29 กิ่งอำเภอ

3. กำหนดจำนวนเขตพื้นที่ ที่จะเลือกตัวอย่างประชากร ตามสัดส่วนของ จำนวนอำเภอและกิ่งอำเภอ คือ ที่จัดไว้แล้วใน 3 กลุ่มซึ่งมีสัดส่วนเดิมเท่ากับ 22 : 57 : 123 ⁶⁶ ¹³² ได้ค่าสัดส่วนที่จะใช้ในการเลือกตัวอย่างประชากร ประมาณ 1 : 3 : 6 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำรายชื่อ เขตพื้นที่ทั้งหมดในแต่ละกลุ่ม มาคัดเลือกโดยสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ใช้วิธีการจับสลากแบบไม่แทนที่ ได้จำนวนเขตพื้นที่ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่ม รวมเป็น 10 เขตพื้นที่

4. หาขนาดตัวอย่างประชากรในแต่ละกลุ่ม โดยใช้อัตราส่วน ตามสูตรดังนี้ (นิยม ปุราคำ, 2521)

$$n_h = \frac{n \times N_h}{N}$$

$$n_1 = \frac{125,825 \times 420}{515,850}$$

เมื่อ n_h คือ จำนวนตัวอย่างประชากรในแต่ละกลุ่ม
 n คือ จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม
 N_h คือ จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย (200 คน)
 N คือ จำนวนประชากร 3 กลุ่ม ที่ใช้ในการวิจัย (515,850 คน)

ผลการคำนวณได้จากตัวอย่างประชากรในแต่ละกลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 1
 ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรในเขตพื้นที่ 3 กลุ่ม

กลุ่ม	ประชากร (คน)	ตัวอย่างประชากร (คน)
1	125,825	29
2	208,668	81
3	178,086	70
รวม	515,850	200

5. เลือกเขตตำบล ที่จะเลือกตัวอย่างประชากร โดยเลือกจากจำนวนตำบล ทั้งหมดที่อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอและกิ่งอำเภอ ที่สุ่มได้จากข้อ 3 กำหนดเขตพื้นที่ละ 1 ตำบล โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนตำบลที่จะเลือกตัวอย่าง ประชากร ทั้งหมดรวม 10 ตำบล (ดูตารางที่ 2)

6. เลือกหมู่บ้าน ที่จะเลือกตัวอย่างประชากร โดยเลือกจากจำนวนหมู่บ้าน ทั้งหมดในตำบลที่สุ่มเลือกได้ในข้อ 5 กำหนดจำนวนหมู่บ้านที่จะเลือกตัวอย่างประชากร จากตำบล ที่สุ่มเลือกได้ในกลุ่มที่ 1 และ 2 จำนวนตำบลละ 2 หมู่บ้าน และกลุ่มที่ 3 จำนวนตำบลละ 1 หมู่บ้าน รวมทั้งหมดเป็น 14 หมู่บ้าน คัดเลือกโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากแบบไม่แทนที่ (ดูตารางที่ 2)

7. เลือกตัวอย่างประชากร โดยเลือกจากจำนวนรายชื่อผู้สูงอายุทั้งหมดใน หมู่บ้าน ที่ได้จากสำมะโนประชากรผู้สูงอายุในหมู่บ้าน หรือจากการสำรวจรายชื่อผู้สูงอายุใน หมู่บ้านโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในเขตพื้นที่ที่จะเลือกตัวอย่างประชากร ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากแบบไม่แทนที่ กำหนดจำนวนตัวอย่างประชากร ที่จะคัดเลือกจากการแบ่งจำนวนตัวอย่างประชากรที่จะเลือกในแต่ละหมู่บ้านตามจำนวนหมู่บ้าน และ ตัวอย่างประชากรในแต่ละกลุ่มที่กำหนดในตารางที่ 1 (ดูตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 เขตพื้นที่ ตำบล หมู่บ้านที่เป็นตัวอย่าง และจำนวนตัวอย่างประชากร ผู้สูงอายุ ในแต่ละแห่ง

กลุ่ม	เขตพื้นที่อำเภอ (จังหวัด)	ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวนตัวอย่างประชากร (คน)	รวม
1	เชิงไทร (อุบลราชธานี)	เชิงไทร	ม.1	25	29
			ม.2	24	
2	ธวัชบุรี (ร้อยเอ็ด)	ธวัชบุรี	ม.1	14	27
			ม.3	13	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

กลุ่ม	เขตพื้นที่อำเภอ (จังหวัด)	ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวนตัวอย่างประชากร (คน)	รวม
	เลิงนกทา	สวาท	ม.2	14	
	(ยโสธร)		ม.3	13	
	เซียงฮีน	กู่ทอง	ม.3	14	
	(มหาสารคาม)		ม.4	13	
					81
3	นิคมคำสร้อย	นิคมคำสร้อย	ม.9	11	
	(มุกดาหาร)				
	ชนบท	ชนบท	ม.11	12	
	(ขอนแก่น)				
	ดอนตาล	ดอนตาล	ม.4	11	
	(มุกดาหาร)				
	กันทรวิชัย	โคกพระ	ม.11	12	
	(มหาสารคาม)				
	ชานุมาน	ชานุมาน	ม.8	12	
	(อุบลราชธานี)				
	กุดชุม	กุดชุม	ม.2	12	
	(ยโสธร)				
					70
	รวม				200

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต มีทั้งหมด 2 ชุด ดังนี้คือ

- ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุและปัจจัยคัดสรร
- ชุดที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ

ชุดที่ 1

เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ และปัจจัยคัดสรร มีทั้งหมด 5 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ
- ตอนที่ 2 แบบวัดความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองด้านสุขภาพ
- ตอนที่ 3 แบบวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตน
- ตอนที่ 4 แบบวัดการรับรู้ภาวะสุขภาพ
- ตอนที่ 5 แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพอนามัย

การสร้างและลักษณะของเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ สร้างขึ้นโดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากงานวิจัยต่าง ๆ และศึกษาสภาพความเป็นจริงทั่วไปของผู้สูงอายุในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะข้อคำถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบให้เลือกตอบและเติมคำ มีจำนวน 10 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับอายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนและสมาชิกในครอบครัว อาชีพ ลักษณะความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย ที่มาของรายได้ และศาสนา

ส่วนที่ 2 เป็นแบบวัดภาวะเศรษฐกิจ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยกำหนดเกณฑ์ มีจำนวน 2 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ อุปกรณ์เครื่องใช้ที่เป็นเจ้าของ และการรับรู้รายรับรายจ่ายในปัจจุบัน ให้คะแนนดังนี้

ข้อคำถามเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เป็นเจ้าของ

ขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องใช้ทั่วไป	ให้ 1 คะแนน
มีอุปกรณ์เครื่องใช้ทั่วไป	ให้ 2 คะแนน
มีอุปกรณ์เครื่องใช้ทั่วไป และเครื่องอำนวยความสะดวก	ให้ 3 คะแนน
มีอุปกรณ์เครื่องใช้ทั่วไป เครื่องอำนวยความสะดวก และเครื่องใช้ฟุ่มเฟือย	ให้ 4 คะแนน

ข้อคำถามเกี่ยวกับการรับรู้รายรับ-รายจ่ายในปัจจุบัน

ขาดแคลน	ให้ 1 คะแนน
พอกินพอใช้	ให้ 2 คะแนน
มีเหลือเก็บบ้างเล็กน้อย	ให้ 3 คะแนน
มีเหลือเก็บมาก	ให้ 4 คะแนน

เกณฑ์การแปลผลภาวะเศรษฐกิจในการวิจัยครั้งนี้ มีเกณฑ์การนิยามคะแนน โดยใช้เกณฑ์เฉลี่ย ดังนี้คือ

คะแนนเฉลี่ย 3.00-4.00	คะแนน หมายถึง	มีภาวะเศรษฐกิจสูง
คะแนนเฉลี่ย 2.00-2.99	คะแนน หมายถึง	มีภาวะเศรษฐกิจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.99	คะแนน หมายถึง	มีภาวะเศรษฐกิจต่ำ

ตอนที่ 2 แบบวัดความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองด้านสุขภาพเป็นแบบสัมภาษณ์ถึงความเชื่อของผู้สูงอายุที่มีต่อการควบคุมสุขภาพของตนเอง มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองด้านสุขภาพ โดยเฉพาะแบบวัดความเชื่ออำนาจภายในภายนอกตน เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย (ทัศนาศ นุญทอง, 2531 อ้างจาก Wallston et al.,)

2. ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ โดยใช้แบบคิดของ วอลสตัน และคณะ เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ (ดูตัวอย่างเครื่องมือในภาคผนวก จ) แบ่งเป็น 3 ด้านคือ

- 2.1 ความเชื่ออำนาจภายในตนด้านสุขภาพ มีจำนวน 4 ข้อ
- 2.2 ความเชื่ออำนาจความบังเอิญด้านสุขภาพ มีจำนวน 4 ข้อ

2.3 ความเชื่ออำนาจผู้อื่น ด้านสุขภาพ มีจำนวน 4 ข้อ
ลักษณะของแบบวัดชุดนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ช่อง ซึ่งพิจารณาให้
คะแนน ดังนี้

ไม่เห็นด้วยมาก	ให้	1	คะแนน
ไม่เห็นด้วยปานกลาง	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยเล็กน้อย	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยเล็กน้อย	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	6	คะแนน

การพิจารณาคะแนนความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองด้านสุขภาพ เป็นคะแนนรวมจาก
แบบวัดในแต่ละด้าน การแปลผลคะแนนรวมในแต่ละด้าน ถือตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.34-6.00	หมายถึง	มีความเชื่อในระดับสูง
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.67-4.33	หมายถึง	มีความเชื่อในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00-2.66	หมายถึง	มีความเชื่อในระดับต่ำ

ตอนที่ 3 แบบวัดความรู้สึกคุณค่าในตน ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่สร้างโดย เยาวลักษณะ
มหาสิทธิวัฒน์ (2529) แปลและดัดแปลงให้เหมาะสมจาก แบบสอบถามความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
ของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg's self-esteem scale) โดยนำมาใช้ในประชากรผู้สูงอายุ
ในเขต อ.เมือง จ.สระบุรี มีค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่น 0.87 ประกอบด้วยข้อความ
เกี่ยวกับความรู้สึกที่ผู้สูงอายุมีต่อตนเอง จำนวน 10 ข้อ (ดูตัวอย่างในภาคผนวก จ.) เป็น
แบบมาตราส่วน ประมาณค่า 4 ช่อง ข้อคำถามมีทั้งด้านบวก และด้านลบ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

	ข้อความที่เห็นด้านบวก	ข้อความที่เป็นด้านลบ
ไม่เห็นด้วยมาก	ให้ 1 คะแนน	ให้ 4 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 3 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้ 4 คะแนน	ให้ 1 คะแนน

การวัดแปลผลคะแนนรวมแบบวัดความรู้สึกคุณค่าในตน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ถือตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.00-4.00	หมายถึง	มีความรู้สึกคุณค่าในตนสูง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.00-2.99	หมายถึง	มีความรู้สึกคุณค่าในตนปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00-1.99	หมายถึง	มีความรู้สึกคุณค่าในตนต่ำ

ตอนที่ 4 แบบวัดการรับรู้ภาวะสุขภาพ ผู้วิจัยใช้แบบวัดที่สร้างขึ้นโดย ศิริวรรณสินไชย (2532) ซึ่งนำไปใช้ในประชากรผู้สูงอายุ ในสถานสงเคราะห์คนชรา กรมประชาสงเคราะห์ มีค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่น 0.74 มีข้อคำถาม 14 ข้อ (ดูตัวอย่างเครื่องมือในภาคผนวก จ.) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ช่อง ข้อคำถามมีทั้งด้านบวก และด้านลบ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	ข้อความที่เป็นด้านบวก	ข้อความที่เป็นด้านลบ
มาก	ให้ 3 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 2 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
น้อย	ให้ 1 คะแนน	ให้ 3 คะแนน

การแปลผลคะแนนรวมแบบวัดการรับรู้ภาวะสุขภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ ถือตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.34-3.00	หมายถึง	การรับรู้ภาวะสุขภาพในทางบวกสูง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.67-2.33	หมายถึง	การรับรู้ภาวะสุขภาพในทางบวกปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00-1.66	หมายถึง	การรับรู้ภาวะสุขภาพในทางบวกต่ำ

ตอนที่ 5 แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพอนามัย เป็นแบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ด้านสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับความรู้ด้านสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุ
2. ผู้วิจัยสร้างเป็นแบบทดสอบเป็นแบบถูก-ผิด มีข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นทั้งด้านบวกและด้านลบ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	ข้อความที่เป็นด้านบวก	ข้อความที่เป็นด้านลบ
ใช่	1	0
ไม่ใช่	0	1
ไม่ทราบ	0	0

การแปลผลคะแนนรวมแบบทดสอบนี้ พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของการตัดสินคะแนนรวมของแบบทดสอบความรู้ทั่วไป เป็นค่าร้อยละดังนี้

คะแนนร้อยละ	80.00-100.00	หมายถึง	มีความรู้ด้านสุขภาพอนามัยในระดับสูง
คะแนนร้อยละ	50.00-79.99	หมายถึง	มีความรู้ด้านสุขภาพอนามัยในระดับปานกลาง
คะแนนร้อยละ	0.00-49.99	หมายถึง	มีความรู้ด้านสุขภาพอนามัยในระดับต่ำ

การหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

การหาความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยชุดที่ 1 โดยนำแบบวัดที่สร้างเรียบร้อยแล้ว ทั้งในส่วนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและที่มีผู้สร้างไว้แล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมการวิจัยตรวจ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ แก้ไขเนื้อหา ภาษา แล้วจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก ข.) ตรวจสอบด้านเนื้อหา ความถูกต้องของการวัด ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และเกณฑ์การพิจารณาคะแนน

การตัดสินความตรงตามเนื้อหาของแบบวัดชุดนี้ ผู้วิจัยถือเกณฑ์ 8 ใน 10 ท่าน ของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ โดยนำผลการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยได้นำแบบวัดชุดนี้หลังจากปรับปรุงแก้ไขให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมการวิจัยตรวจ และปรับปรุงแก้ไขกับอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมการวิจัย แล้วนำไปหาความเที่ยงต่อไป

การหาความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่มีความตรงตามเนื้อหา ไปทดลองใช้กับประชากรผู้สูงอายุ ซึ่งมีลักษณะตรงตามเกณฑ์กับประชากรที่ศึกษา จำนวน 32 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงของ

แบบวัด โดยวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแต่ละตอน ด้วยวิธีการดังนี้

ตอนที่ 2, 3 และ 4 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงด้วยการวัดความคงที่ภายใน ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (ประคอง กรรมรสุต, 2528; คูภาคผนวก ค.) ผลการวิเคราะห์เป็นดังนี้

ตอนที่	แบบวัด	จำนวนข้อ	ค่าความเที่ยง
2	ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองด้านสุขภาพ		
	ความเชื่ออำนาจภายในตนเองด้านสุขภาพ	4	.85
	ความเชื่ออำนาจความบังเอิญด้านสุขภาพ	4	.84
	ความเชื่ออำนาจผู้อื่นด้านสุขภาพ	4	.60
3	ความรู้สึกลึกคุณค่าในตนเอง	10	.78
4	การรับรู้ภาวะสุขภาพ	14	.83

ตอนที่ 4 แบบทดสอบความรู้ด้านสุขภาพอนามัย มีข้อคำถามจำนวน 28 ข้อ ผู้วิจัย วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรครูเดอร์-ริชาร์ดสัน (K-R 20) (คูภาคผนวก ค.) ได้ค่าความเที่ยง .57 ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบมาคำนวณหาค่าความยากง่าย และอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ 27 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ หลังการวิเคราะห์แล้ว ได้คัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกสูง นำมาใช้เป็นข้อความในแบบทดสอบ และปรับปรุงข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกปานกลาง ให้มีข้อคำถามชัดเจนขึ้น แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมการวิจัยตรวจ หลังจากนั้น ได้นำไปเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 200 คน วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงได้ .75

ชุดที่ 2

แบบวัดพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ มีขั้นตอนการสร้าง การหาความตรง และการหาความเที่ยงของเครื่องมือ ตามลำดับดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนการสร้างคือ

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และผู้สูงอายุ

1.2 รวบรวมแนวคิด และการศึกษาที่ได้สร้างกรอบแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งพิจารณาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ เป็น 7 ด้าน คือ อาหาร กิจกรรมและการออกกำลังกาย สุขนิสัยประจำวัน ความใส่ใจในสุขภาพตน การสร้างแรงสนับสนุนทางสังคม การจัดการกับภาวะเครียด และการจัดการกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

1.3 ผู้วิจัยสร้างแบบวัด เป็นแบบสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 2 ส่วน ซึ่งมีลักษณะดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุด้านอาหาร กิจกรรมและการออกกำลังกาย สุขนิสัยประจำวัน และการจัดการกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยมีการกำหนดเกณฑ์ มี 4 ช่อง คือ ดีมาก ดี ปานกลาง และไม่เหมาะสม มีจำนวน 34 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ด้านความใส่ใจในสุขภาพตน การสร้างแรงสนับสนุนทางสังคม และการจัดการกับภาวะเครียด เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า มี 4 ช่อง คือ เป็นประจำ เป็นครั้งคราว นาน ๆ ครั้ง และไม่เคยเลย มีจำนวน 17 ข้อ

2. การหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นชุดนี้ ไปขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก ข.) เพื่อตรวจสอบด้านเนื้อหา ความถูกต้องของการวัด ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เกณฑ์การพิจารณาน้ำหนักคะแนนรวมของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในแต่ละด้าน และเกณฑ์การแปลผลคะแนนรวมทุกด้านของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้พิจารณาตรวจสอบความตรง โดยพิจารณาเห็นชอบเกี่ยวกับข้อคำถาม และเกณฑ์ที่กำหนดให้เลือกตอบเป็นส่วนใหญ่ ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับ การเพิ่มข้อคำถามในบางด้าน และปรับปรุงแก้ไขภาษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจนพิจารณาให้เกณฑ์น้ำหนัก คะแนนรวมของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในแต่ละด้านของผู้สูงอายุ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาพิจารณาเทียบเป็นจำนวนรายข้อในแต่ละด้าน กับเกณฑ์น้ำหนักคะแนนรวมที่ได้ (ดูในตารางที่ 3)

สำหรับเกณฑ์การแปลผลคะแนนรวมทุกด้าน ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาให้คะแนนรวมในรูปของคะแนนร้อยละ ผู้วิจัยได้นำคะแนนรวมที่ได้มาจากแต่ละท่าน มาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งถือเป็นเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

คะแนนร้อยละ 80.00-100.00 หมายถึง พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในระดับดีมาก

คะแนนร้อยละ 65.00-79.99 หมายถึง พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในระดับดี

คะแนนร้อยละ 50.00-64.99 หมายถึง พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในระดับปานกลาง

คะแนนร้อยละ 25.00-49.99 หมายถึง พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในระดับไม่เหมาะสม

3. ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ มาพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ กับอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมการวิจัย และเนื่องจากแบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านการจัดการกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามสภาพจริง ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสังเกต แบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพหลังจากได้ปรับปรุง แก้ไข เรียบร้อยแล้ว ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ซึ่งมีลักษณะจำนวนรายชื่อ การให้คะแนน และการแปลผล ดังนี้

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยของเกณฑ์น้ำหนักคะแนนรวม จำนวนรายชื่อและคะแนนในแต่ละด้านของแบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ

แบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ	คะแนนเฉลี่ยร้อยละของน้ำหนักคะแนนรวม	จำนวนรายชื่อในแต่ละด้าน	คะแนนแต่ละข้อ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์

ด้านอาหาร	22	11	1
ด้านกิจกรรมและการออกกำลังกาย	15	4	2
ด้านสุขนิสัยประจำวัน	18	9	1
ด้านความใส่ใจในสุขภาพตน	10	5	1
ด้านการสร้างแรงสนับสนุนทางสังคม	10	5	1

ตารางที่ 3 (ต่อ)

แบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ของน้ำหนักคะแนนรวม ในแต่ละด้าน	จำนวนรายชื่อ ในแต่ละด้าน	คะแนน แต่ละข้อ
ด้านการจัดการกับภาวะเครียด	14	7	1
ตอนที่ 2 แบบสังเกต			
ด้านการจัดการกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	11	10	0.5

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ด้านอาหาร กิจกรรมและการออกกำลังกาย และสุขนิสัยประจำวัน ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยมีการกำหนดเกณฑ์ 4 ช่อง มีจำนวน 24 ข้อ (ดูตารางที่ 3 และตัวอย่างเครื่องมือในภาคผนวก จ.) เกณฑ์การพิจารณาคะแนน พิจารณาจากเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนรวมในแต่ละด้าน ที่กำหนดค่าโดยผู้ทรงคุณวุฒิ กับจำนวนรายชื่อในแต่ละด้าน ดังนั้นการให้คะแนนด้านอาหาร และด้านสุขนิสัยประจำวันมีดังนี้คือ

ดีมาก	ให้ 4 คะแนน
ดี	ให้ 3 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 2 คะแนน
ไม่เหมาะสม	ให้ 1 คะแนน

การให้คะแนนด้านกิจกรรมและการออกกำลังกาย ให้คะแนนดังนี้

ดีมาก	ให้ 8 คะแนน
ดี	ให้ 6 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 4 คะแนน
ไม่เหมาะสม	ให้ 2 คะแนน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านความใส่ใจในสุขภาพตน การสร้างแรงสนับสนุนทางสังคม และการจัดการกับภาวะเครียด ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ช่อง มีจำนวน 17 ข้อ (ดูตารางที่ 3 และตัวอย่างเครื่องมือในภาคผนวก จ.) เกณฑ์การพิจารณาคะแนนเหมือนส่วนที่ 1 คือ พิจารณาเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมในแต่ละด้านกับจำนวนรายข้อในแต่ละด้าน เนื่องจากข้อคำถามมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนี้ การให้คะแนนในแต่ละข้อ ของทุกด้าน มีดังนี้คือ

	ข้อความที่เป็นด้านบวก	ข้อความที่เป็นด้านลบ
เป็นประจำ	ให้ 4 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
เป็นครั้งคราว	ให้ 3 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้ 2 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
ไม่เคยเลย	ให้ 1 คะแนน	ให้ 4 คะแนน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสังเกต เป็นแบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ด้านการจัดการกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยกำหนดเกณฑ์ 4 ช่อง มีจำนวน 10 ข้อ (ดูตัวอย่างเครื่องมือ ในภาคผนวก จ.) เกณฑ์การพิจารณาคะแนน พิจารณาเช่นเดียวกับตอนที่ 1 ดังนี้

ดีมาก	ให้ 2.0 คะแนน
ดี	ให้ 1.5 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 1.0 คะแนน
ไม่เหมาะสม	ให้ 0.5 คะแนน

4. ผู้วิจัยได้นำแบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ปรับปรุง แก้ไขแล้ว นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 ท่าน ซึ่งเป็นแพทย์ และอาจารย์พยาบาล เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านการวิจัยเกี่ยวกับด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ (ดูรายนามในภาคผนวก ข.) ได้พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความถูกต้องของการวัด และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อตรวจสอบความตรงของแบบวัดอีกครั้ง ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ ได้พิจารณาเห็นชอบกับจำนวนและลักษณะข้อคำถาม ในแบบ

สัมภาษณ์และแบบสังเกต และกรรณาให้คำแนะนำเพื่อพิจารณาด้านการกำหนดเกณฑ์ในข้อคำถาม บางข้อ และภาษาที่ใช้

5. การหาค่าความเที่ยงของแบบวัด (Reliability) หลังจากผู้วิจัยได้ พิจารณาปรับปรุงแบบวัด ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบวัดที่ปรับปรุงแล้ว ไป หาความเที่ยงในแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำไปแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่ม ผู้สูงอายุ ซึ่งมีลักษณะตรงตามเกณฑ์กับประชากรที่ศึกษา จำนวน 32 คน เพื่อตรวจสอบความ เที่ยงของแบบวัด ด้วยการวัดความคงที่ภายใน โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (ประคอง กรรมสูตร, 2528 ดูในภาคผนวก ค.) ผลการ วิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยง .87

ตอนที่ 2 แบบสังเกต ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงของแบบสังเกต โดยวิธีหา ความเที่ยงของแบบสังเกตระหว่างผู้สังเกตการณ์ ตามวิธีการของ สกอต (William, A. Scott อ้างถึงใน สุภาพ วาดเขียน, 2525, ดูในภาคผนวก ค.) ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ช่วยวิจัย ซึ่งมีคุณสมบัติคือ เป็นพยาบาลวิชาชีพ และเคยปฏิบัติงานด้านฝ่ายส่ง เสริมสุขภาพของโรงพยาบาล ชุมชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 1 คน เป็นผู้ร่วมทดลองหาความ เที่ยงของแบบสังเกต โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ได้สังเกตกลุ่มประชากรผู้สูงอายุ ที่มีลักษณะตรงตาม เกณฑ์กับประชากรที่ศึกษา จำนวน 20 คน ผู้สังเกตแต่ละคน ได้บันทึกแบบสังเกตอย่างเป็น อิสระต่อกัน ได้ค่าความเที่ยง 0.97

โดยสรุปผลวิเคราะห์การหาค่าความเที่ยงของแบบวัดในการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ ทั้งหลังจากการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลจริง ได้ดังนี้ คือ

ตารางที่ 4 ผลการหาความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ของข้อมูลทดลองและข้อมูลจริง

แบบสัมภาษณ์	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ	
	ข้อมูลที่ทดลอง (32 คน)	ข้อมูลจริง (200 คน)
ชุดที่ 1		
ตอนที่ 2 ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองด้านสุขภาพ		
ความเชื่ออำนาจภายในตนด้านสุขภาพ	.85	.76
ความเชื่ออำนาจความบังเอิญด้านสุขภาพ	.84	.69
ความเชื่ออำนาจผู้อื่นด้านสุขภาพ	.60	.54
ตอนที่ 3 ความรู้สึกคุณค่าในตน	.78	.80
ตอนที่ 4 การรับรู้ภาวะสุขภาพ	.83	.79
ตอนที่ 5 ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย	.57	.75
ชุดที่ 2		
ตอนที่ 1 พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ	.87	.77

การเก็บรวบรวมข้อมูล

มีขั้นตอนในการดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้ คือ

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปติดต่อกับ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ของจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร 6 จังหวัด เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บข้อมูล และขออนุญาตในการเก็บข้อมูลครั้งนี้
2. ผู้วิจัยเลือกผู้ช่วยวิจัย 1 ท่าน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ช่วยวิจัยดังนี้ คือ เป็นพยาบาลวิชาชีพ ที่มีประสบการณ์ทำงานในฝ่ายส่งเสริมสุขภาพของโรงพยาบาลชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่ต่ำกว่า 2 ปี และมีความเต็มใจในการให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

3. ผู้วิจัยเตรียมผู้ช่วยวิจัย โดยชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ สาระสำคัญของงานวิจัย รายละเอียดของเครื่องมือทุกชุด และวิธีการรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้น ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ทดลองใช้เครื่องมือวิจัยร่วมกัน เพื่อการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้อง
4. ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มเขตพื้นที่ อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ของตัวอย่างประชากร ตามที่กำหนดไว้
5. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย เดินทางไปหมู่บ้านที่ได้สุ่มไว้ และในแต่ละแห่งได้แนะนำตัวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบด้านสุขภาพอนามัยในเขตหมู่บ้านนั้น และหัวหน้าหมู่บ้าน เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลในหมู่บ้าน ผู้วิจัยได้ขอรายชื่อของผู้สูงอายุในหมู่บ้านและได้สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เพื่อคัดเลือกตัวอย่างประชากร ตามจำนวนที่กำหนดในแต่ละเขตพื้นที่ พร้อมทั้งขอความร่วมมือจากผู้นำของหมู่บ้าน เพื่อหาบุคคลในหมู่บ้าน เป็นผู้นำทางในการเดินทางไปสัมภาษณ์ตัวอย่างประชากรตามบ้านของตัวอย่างประชากรในหมู่บ้านนั้น ๆ
6. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ทำการสัมภาษณ์ตัวอย่างประชากร ตามบ้านของตัวอย่างประชากร ใช้เวลาสัมภาษณ์รายละเอียดประมาณ 40 นาที รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 สัปดาห์ คือ ตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2533 ถึง 16 มกราคม 2534 เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจำนวน 200 ราย ข้อมูลที่ได้รับมีความสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 200 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด แยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของตัวอย่างประชากร คำนวณเป็นค่าร้อยละ
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ และปัจจัยคัดสรร
ของผู้สูงอายุ

ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตาม พฤติกรรม ระดับภาวะเศรษฐกิจ ความรู้สึกคุณค่าในตน การรับรู้ภาวะสุขภาพ ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองด้านสุขภาพในด้านต่าง ๆ ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย และพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ทั้งรายด้าน และโดยรวม

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ระหว่าง ปัจจัยคัดสรรกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบเพิ่มตัวแปรขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหากลุ่มพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ มีลำดับขั้นในการคำนวณ ดังนี้

1. คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์กับตัวพยากรณ์ และตัวพยากรณ์กับตัวเกณฑ์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r_{xy})
2. ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยการทดสอบค่าที (t-test)
3. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวพยากรณ์กับตัวเกณฑ์
4. ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยทดสอบค่ารวมเอฟ (Overall F-test)
5. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ (b_1) ในรูปคะแนนดิบ
6. ทดสอบค่า t เพื่อทดสอบว่าค่า b ของตัวพยากรณ์แต่ละตัว จะส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์หรือไม่
7. หาค่าคงที่ของสมการพยากรณ์
8. สร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดกระทำโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS* (Statistic Package for the Social Science) ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย